

VIEDOKĻI UN ANALĪZE

Mindaugs Valucks

UZVARĒTĀJS

Par ilgtspējīgāko ēku 2018. gadā apakškategorijā *Komercobjekts* atzīta biroju ēka *Place Eleven* Skanstes kvartālā, kuras attīstītājs ir *Hanner Grupa*, kuras valdes loceklis ir Mindaugs Valucks.

ZAUDĒTĀJS

Ketrīna Eštone

Darbu bankas *Citadele* padomē atstāj Ketrīna Eštone, teikts bankas paziņojumā biržai *Nasdaq Riga*. Saistībā ar šīm izmaiņām banka plāno sasaukt akcionāru ārkārtas sapulci, lai pārvēlētu bankas padomi. K. Eštone bankas padomē strādā kopš 2017. gada pavasara.

NAUDA

330

Tādu neapliekamo minimumu pensijām 2021. gadā konceptuāli ir atbalstījusi Saeima pirmajā lasījumā.

LETA

VALTS NERETS

Līgumu slēgšana ar ārvalstu partneriem

ZAB Sorainen zvērināts advokāts

Kādā anekdotē pasniedzējs jautā studentiem: «Kas vispirms ir nepieciešams, lai nodibinātu uzņēmumu?» Topošie juristi atbild, ka sabiedrības dibināšanas līgums. Savukārt topošie uzņēmēji – ka kapitāls. Taisnība, protams, ir abiem, taču joks ilustrē sen zināmu patiesību – domājot par tirgus apgūšanu un peļņu, tiesisko attiecību pienācīga noformēšana tiek atstāta otrajā plānā. Gan pētījumi, gan novērojumi praksē vairāku gadu garumā attiecībā uz līgumu slēgšanas paradumiem apliecina, ka ļoti bieži puses darījumos līgumus noformē pavirši (tos pat nelasa) vai ka līgums sastāv vien no dažām rindiņām teksta e-pastā. Šajā publikācijā vairāk par līgumu slēgšanas nozīmi, kas īpaši aktuāli varētu būt jaunuzņēmumiem, kas sadarbojas ar partneriem ārvalstīs.

Latvijas un citu valstu tiesībās pazīstamais līgumu brīvības princips paredz, ka puses civiltiesībās bauda būtisku brīvību līgumu slēgšanā. Vispārinot – puses brīvi var izvēlēties līguma partneri, līguma priekšmetu (preces, pakalpojumi u.c.), līguma formu, kā arī brīvi vienoties par citiem līguma noteikumiem attiecībā uz apmaksu, kvalitāti, piegādi u.c. Šī brīvība nozīmē arī to, ka līgums nav obligāti jāslēdz rakstveida formā, jāparaksta uz papīra un uz tā jābūt zīmoga nospiedumam. Tāpēc izpratne par līgumu kā par pušu parakstītu izdrukātu dokumentu ir ļoti šaura un novecojusi. Līgumu ir iespējams noslēgt gan mutiski, gan arī, piemēram, ar e-pasta vēstuļu apmaiņu.

Šādi noslēgts līgums būs pusēm saistošs, un puses varēs būt apmierinātas, ka nav ieguldījušas resursus juridiskajai palīdzībai. Ja pircējs vai klients saņem kvalitatīvu, savlaicīgi piegādātu preci vai pakalpojumu, kā arī pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs savlaicīgi saņem pielīgtu atlīdzību, risks nevienoties par specifiskiem līguma noteikumiem ir attaisnojies. Tomēr biznesā svarīgu līgumu noslēgšanā ir ļoti ieteicams apsvērt vienoties par vairākiem papildu noteikumiem rakstveida formā. Ilgtermiņā, lai izvairītos no nepatīkamiem pārsteigumiem, jaunuzņēmumam līgumu slēgšanu rakstveida formā (t.sk. e-pasta vēstuļu apmaiņā) vajadzētu padarīt par ieradumu. Galvenokārt tādēļ, ka līguma viena no galvenajām funkcijām ir novērst tiesisko nenoteiktību, kas it īpaši var būt svarīgi, ja partneris atrodas ārvalstīs.

Līgumos ar ārvalstu partneriem tieši otras puses atļaušana ārvalstīs var būtiski ietekmēt jaunuzņēmuma tiesības un iespējas saņemt to, kas tam pienākas saskaņā ar līgumu. Lai izvairītos no tiesiskās nenoteiktības, papildus preces vai pakalpojuma priekšmetam un cenai ieteicams apsvērt vienošanos vismaz par trīs elementiem: līgumam piemērojamo likumu, strīdu izšķiršanu un kvalitāti.

Līguma brīvība ļauj pusēm vienoties arī par tik būtisku elementu kā likums, kas piemērojams līgumam. Piemēram, nekas neliedz pusēm no Latvijas un Vācijas vienoties par to, ka preču pirkuma līgumam piemērojams Francijas likums. Situācija ir daudz neskaidrāka gadījumā, ja puses par šo elementu nav vienojušās, jo tad līguma tiesiskais ietvars ir noskaidrojams, izmantojot speciālas starptautisko privāttiesību normas.

Līdzīgi kā attiecībā uz līgumam piemērojamo likumu, pusēm ir tiesības vienoties arī par kārtību, kādā tiek izšķirti strīdi. Puses no Latvijas un Vācijas ne tikai var vienoties par strīdu izšķiršanu Igaunijas tiesā, bet arī par izšķiršanu šķīrējtiesā. Var vienoties arī par mediāciju vai pārrunām pirms vērsšanās tiesā vai šķīrējtiesā, bet tad jāreķinās, ka pielīgtu kārtību nepieciešams ievērot. Atkal, ja vienošanās par strīdu izšķiršanu nav, var sekot nepatīkams pārsteigums. Piemēram, Latvijas uzņēmumam jāsniedz prasība Igaunijas tiesā saskaņā ar Francijas likumu. No juridiskā viedokļa tas nav nekas neparasts, bet jāreķinās, ka, visticamāk, nāksies tulkot attiecīgās Francijas likuma normas igauņu valodā, kā arī brukt piedalīties tiesas sēdēs Igaunijā.

Pretēji patērētājiem, juridiskās personas nav tik ļoti aizsargātas situācijās, kad prece vai pakalpojums neatbilst līguma noteikumiem. Ja vien puses nav vienojušās par kārtību, kādā tiek novērsti trūkumi, var nebūt efektīva mehānisms, kā saņemt pielīgtas kvalitātes preci vai pakalpojumu, vai atbilstošu kompensāciju.

Arī tad, ja puses izvēlas slēgt vienošanos ar e-pasta vēstuļu apmaiņu, šādā apmaiņā var iekļaut iepriekš minētos elementus. Tas būtiski uzlabos situāciju strīdus gadījumā kaut vai tādēļ, ka nebūs tik lielas tiesiskās nenoteiktības. Pienācīga līgumu slēgšana ir uzņēmuma kultūras jautājums. Tādēļ vēl jo vairāk jaunuzņēmumiem ir iespēja ielikt pienācīgus pamatus šīs kultūras attīstībā.

”
Nekas neliedz pusēm no Latvijas un Vācijas vienoties par to, ka preču pirkuma līgumam piemērojams Francijas likums.

Viens no objektīviem šķēršļiem lielākiem pensiju ieguldījumiem Latvijā ir aktivitātes un apjomu ziņā niecīgais vietējais publiskais vērtspapīru tirgus,

Zigurds Vaikulis, bankas *Citadele* ekonomists (ir.it.lv).dienes
biznesswww.db.lv
rus.db.lv

Galvenā redaktore
Līva Melbārde
liva.melbarzde@db.lv
Galvenās redaktora vietniece
Anita Kantāne
anita.kantane@db.lv
Numura redaktore
Zane Atlāce-Bistere
zane.atlace-bistere@db.lv
Pielikumu redaktore
Ingrīda Drazdovska
ingrida.drazdovska@db.lv
Investora redaktors
Jānis Škupelis
janis.skupelis@db.lv

Redakcija
Andrejostas 23, Rīga, LV-1045
+371 67084442

Abonēšanas nodaļa
abonesana@db.lv
+371 67063333

Reklāma
reklama@db.lv
+371 62905402

Citēšanas gadījumā atsauce obligāta. Pārpublicēšana tikai ar rakstisku atļauju.
Reģistrācijas apliecības nr. 1139.
Iespiests Poligrāfijas grupa Mūkusala.
Metiens 7000.